

نسخه سی هبروده ۱۰ غرومدر .
سنه لکی پوسته ایله ه لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین ه دولار) .

ابونه واعلان ایشلری ایچین استانبول بووروسنه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرینک هرچی آنقره مرکزیدر .

حیات

هیانه دأما هیانه... دنیایه دأها جوق حیات قاتالم!...
- نیجه -

اداره مرکزی :
آنقره ده ، استانبول جاده سنده آنقره
معارف امینلکی یاننده کی دائره

استانبول بووروسی :
استانبولده ، باب عالی جاده سنده وسیلی پرشینه
اداره خانقاهی داخنده کی دائره
تلفون : ۳۶۰۷

۱ نیجی جلد

آنقره ، ۲۷ کانون ثانی ، ۱۹۲۷

صافی : ۹

ملی موسیقی هانکی موسیقیدر ؟

آقصای شرق مدینه ایکن تورک موسیقی؟ گوکلر، ساغولر، ییرلر و قوشوقلردن مرکبیدی. ملی ساز (قوبوز) و ملی بسته کار (باقسی - اوزان) ایدی. اسلام مدینه کچدکن صوکر موسیقی بزده ایکیله شدی؛ خواص قسمند یکی مدینک تأثیری آلتند کارلر، نقش و مریعلر.. حاصل اولدی. ساز، فصل طاقنی تشکیل ایدن سازلر ایدی. بسته کار، مثلاً عطری و مثلاً دده افندی ایدی. دیگر طرفه خلق؛ اسکی اوز موسیقینک دوامی اولان تورکولر، مانقوشالرینه صاحبیدی. قوبوز، بوزوغه و اوزان عاشقه تحول ایتشدی. عجباً تنظیماته یاریم یامالاق، و صوک انقلابه تماماً کچدیکمز بونکی مدینه ملی موسیقی هانکی موسیقیدر؟ بونقطه ده مختلف تقلیلله قارشیلایشورز: عودله اوپهرا یا یاقیغچه ساز طاقیله سونائرسه نفونیلر چالقی... کچی غیر علمی، عندی اجتهدلر بر طرف، مختلف تقلیلری بر برینه تقریب ایدرک اوچ صنفده خلاصه ایتک ممکندر:

بر قسم ملی موسیقی، امت دورینک یادکاری اولان چه یرک سسلر و خصوصی تونال سیستمندن عبارت تلقی ایدور، دیگر بر قسم، غرب ته کینک اشکال و وساططیله ترنم اولوناجق خلق روحی شکلنده آکلایور، اوچنچی بر قسم ده (ملی موسیقی عصری ته کینکله مجهز و تورکدن باشقه برشی اولمایان صنعتکار روحنک ترنم ایده چکی اسرارلی هیچاندر) دیور. بز بو یاز بزده ایشته بو اوچ تلقی تی تحلیل ایده جکر:

۱: — شرق ایشله نیش (لحن) تی جوق سسله الباس ایده بیلیمک و اوته کینکله اثرمیدانه کیریمک بونکون ایچون بر امر محالدر. اوت بونکون غربده حال حاضر معتدل سیستمی بوزمفه چالیشانلر آرزجوق بریکونه بالغ اولفنده درلر.

ته قزوئیک تمایلر، واسکی به رجوع شرقه توجه و تاسک یقین و اوزاق بر آتیده ویره چکی نتیجه، شرقده اک زیاده اک یوسک لحنی صنعته مالک بز تورکلی رابطه داراید. تماماً ریاضی و حکمی اولان نو غایه خیالک تحقیقی اک جوق بزلر تنی ایدرز. فقط بو تنی بزده هیچ بر زمان غربک بونکونکی ته کینکله قارش استغنا حاصل ایده مز. چه یرک سسه غرب صنعتی فدا ایتک، غربده فس یوسکول یوقدر دیه شرقی غربه ترجیح ایتک بکر. بو، صنعتی بیلمه مک و حقیقی طایمقدر.

معتدل سیستم داخلنده چه یرک سسسز یاپیلان شیلرک بوتون بر صنعت تاریخی دولدریدنی نصل بیلمه یوز؟ یوقسه (واغنه) اک بونکون شارلاتان و (تهوفن) اک بونکون کورولتوچی و (تهسته تیک) بالاورادنی عبارتدر؟ استخفاف و استحقار ایدیلن

حال حاضر موسیقی ته کینکیدر که بزه غرب دنیاسنک یوزنی آغار تان صایسز دهالرنی و اولرک صایسز شاه اثرلرنی ویره شد. او ته کینکله در که غرب ملتری بونکون بونکون ته قولر صاحبدرلر. اوزده ده اولسه یدی بونکون بو وضعیتده بونکون اوزدق؛ اوقوتده بلکه ده یوسک بر مکتبه صاحب اولوردق.

بوسمک تمیناته اشتراکله برابر بونکونکی ته کینکله ده ایمان ایتک لازمدر. صنعتی اونکله آکلیه جق و اوزون زمان اونکله ایش یاباجفز. نهایت یارین بونکوندن دوغاجقدر. استقبالیلر، انقلابیلر چالیشه دورسونلر، بو طرفه غرب ته کینکلی اید ایتک و اونی الله تابع و منقاد بر حاله کتیریمک مجبوریتنده یز. (سن سانس) (بورغولده دوقودری) (هلمولج)، (آرتورماکر) کچی صنعت و علم آداملرینک سوزلرنی سو تفسیر ایتجه ملی یز.

موسیقی مستشرقلری و (بورل) ده وارنجه به قدر بزماله مشغول اولمش بوتون غربیلر هیچ بر زمان بزه (شرقیلر یریکزده صایکیز، سز بزده بونکونان چه یرک سسلره مالکسکر، بکلر یکر، دونوب دولاشوب نهایت برکون سزه کله جکر) دیعه مشلدر. غرب موسیقینی (ده تامپره) ایتک ایسته ییلر بر موسیقی حکمت ریاضیه سته مستند برنسیلرله جهان شمول بر تون سیستمی آرا یورلر که اونک تحقیقنه بزده دعا خوانز. اوت استقبال حاملدر. فقط نه شکلده نه دوغاجنی هنوز مجهولدر. (فوتوریزم) هنوز خیال حالنده در. اونک تحقیقی ایستر ممکن ایستر محال اولسون هیچ بر وضعیت بز غرب ته کینکندن مستثنی بر اقاماز. (ماژور - مینور) سوزلری و چه یرک سسی ترانه سیله کچن زمانه یازقندر.

کجلیک غربیه، غرب ته کینکله تشویق ایتک اوکا غربی طامق و سودیرمک لازمدر. غربک فتور و بی تاییسی ده زیاده (دها) فقرندن نشأت ایتکده در. یوقسه هرکون بر باشقه طرفدن فیثقیران (دها) بلاشکایت و بلاتردد ابتکاری قوت و قدرتی اظهارده دوام ایتکده در.

بناء علیه بوفکرک طرفدارلری بونکون (انتظار) وضعیتنده قالمق مجبوریتنده درلر. بومدت ظرفنده آثار اسلافک طویلا نوب تثبیت ایدله سنی تأمین، وظیفه اساسیه لری جلا سندنر. آتیک قیمتی حائر اولان بوبارچه لر اولدینی و بولوندینی کی محافظه ایدیه جکدر. اولرله آهنگ تطبیقنه هیچ بر معناسی یوقدر. (دده) نک بر بسته سته آهنگی البسه یی کیدیرمک (دده) یی عصریلشیدیرمک ایچون اوکا فراق و سیلندیر کیدیرمک بکر. آثار قدیمه نک آرمونزاسیونه نه احتیاج نه ده امکان واردر. بر اثر قدیمی دوغوران سبب، اونی اولدینی کی یاشاتانی آهردر.

آثار قدیمه ادبیه نصل و نه سببله محافظه ایدیلورسه آثار قدیمه موسیقیه دخی عینی سبب و احتیاجله عیناً صاقلانده جقدر. آثار اسلاف موسیقی تاریخیمزک کندی دورینه عائد صحیفه لرنی اشغال ایده جکدر. غرب صنعتیه تهذیب و خلق سببله تحریث ایدلش اولان صنعتکارا ایجابنده اوقدیم مجموعه یه ده مراجعت ایده جکدر. او، فضا، (لاله دوری) نه عائد براوپه ر یازاجقدر.

احمد ثالث، ابراهیم پاشا، ندیم، سعدآباد، عصیان اختلال... بوراده مهم عنصرلدر. بوبله بر اثرده دورک حیات و ادبیاتی قدر شبهه یوق موسیقینی ده شایان تدقیق و مطالعه در. بسته کار او دوردن بر جوق افکار موسیقیه آله جق و اوندن ملهم اوله جقدر. مثلاً سعدآبادده ندیمک بر شرقیسنی بلکه اولدینی کی (قور) حالنده سوبله ته جکدر. اگر دورک موسیقینی، ادبیاتی کی تاریخه مال ایدله مشه صنعتکارک بوبله بر اثرده موفقتیسز قاله جق محققدر. نته کیم سلیم ثالث دورینه عائد و سرائی علاقه دار ایدر بر موضوعده بالذات سلیم ثالث، و دورک سعدالله آغلرینی، حضر آغلرینی طنزوری ایساقلرنی، و مثلاً محمود ثانی دورینه عائد بر موضوعده فضا (دده) افندی طابق لازمدر.

۲: — (ملی موسیقی، غرب ته کینکی اشکال و وساططیله ترنم اولوناجق ملی روحدر) ترفینه کلنجه: بلاتردد دیه بیایرک مملکتک هان بوتون علم و صنعت آداملری بوفکرک آرقه سندن درلر و اساساً هان بوتون صنعت دنیاسی بونکون بریوله یورومکده در. و ذاتاً بزم ایچون قابل تحقیق اولانده اودر.

غرب ته کینکلی اید ایدن، غرب تهسته تیکنه ایرن (دها) و (هنر) صاحبی صنعتکار، کندی موسیقینک فنیاتی ده اوکرندکن صکرا خلقله، خلق سببله همحال اوله جق، ملی ذوقه ایره جک و اثرینی بو تحریث و تهذیب شرائطیله یاراته جقدر. بو هریرده بوبله اولمشدر. قومشو روس ته قولی بو خصوصده بزه عبرت ویره جک اک مکمل واک مفیدر نمونه در. بر عصر اول بونکونکی روس موسیقیندن اثر یوقدی. اوزمان روس صنعتی بزم بونکونکی وضعیتنده ایدی. وقتاکه غربی طانیدیلر، غرب صنعتی تمثیل ایتدیلر وقتاکه صنعتکارلر خلقه قولاق ویردیلر اونی دیکله دیلر و ترنم ایتدیلر. موسیقیده درحال کندیلرنی بولیدیلر و اونی بوتون جه ته کوستردیلر. ایشته (غلینقا) بو سایه ده روس مکتبیک مؤسسی اولمش بر بختیارد. (بشیر) بوبولی تعقیب ایتدیلر. بونکونکی روس صنعتی نه شکلده اولورسه اولسون بزم تعقیب ایده جکمز یول او یولدر.

دور حاضر موسیقینی خلق سسی اوزرینه مستنددر. عصرملت عصریدر. روح ملی اساسی بونکونکی دورک وصف میزیدر. کرک زوس و کرک سقاندینا، اسپانیول و مجار، مکتبلرنده کنج قوموزتورلر هر سته مملکت ایچلرینه داغیلنده، خلق تورکولرنی طویلامقده ملی ذوقه ایرمکده و اودوقله ملی اثرلرنی یاراقنده درلر.

بزده اوبله یاباجفز: و بوکا هیچ برشی مانع دکلد. خلقک سسی چه یرک پرده دن معرادر. بشنچی ویدنچی درجه لری فرقی اولان غیر، حسینی قارجخار، عشاق... کچی خلق مقاملرنده چه یرک سسی یوقدر. دیگر طرفه فضا راست، غربک صوک ماژوریدر. دیگر مودلرده کی حاکم، حساس نوط فرقی حل ایتکده (دها) پک آز دوچار صعوبت اوله جقدر. (غلینقا) دخی ایجه مشکلا نه معروض قالمشیدی. فقط روس دهاسی سلاوس سسته آهنگی

اساسدر. حتى بكي ظاهراً بزم جريانه آتيري كوسترن
سبيلر واردر : اولاً گوگ آب مرحوم ملي موسيقي
يا گلس ويا نقصان تعريف ايتشدر . غايه دوغرو
فقط بول موسيقي لسانيله توضيح ايده مشدر . مرحومه
گوره ملي موسيقي موجود خلق نغمه لرنيك آرمونيزاسيوندن
عبارتدر . يعني فوقلورجبرلر طويلايه جقلى نغمه لر
آرمونيزه ايدينلجه ايش اولوب بيه جكدر .

ثانياً بزم موتيف و تاملر اطرافنده كي نشريانغله
حتى بگه بو فكري مدافعه ايديورز ذهاني وبردك
وافاده نقصانلريزله موسيقي موتيفلرينك معماري
موتيفلرله قارشياسنه سبب اولدق . نتيجه ده (موتيفجيك)
عليه دارلني حاصل اولدي . حقيقتاً معماريده موتيف
زينتدر ، فرعدر . حالبوكه موسيقيده او ، بوقاريده
ايضاح ايتديكمز وجهله موضوع واساس فكردر .
موتيفي معماريده اولديني كي قولالاق البته خطادر .
اكله مه وبتشديرمه ايله البته ابداع اولماز . حتى
بك بوكا اعتراض ايتدي كه حقيدر ، يالكز اعتراض
موسيقي لسانيله اولمادي ايچون اطرافي بك تطمين
ايتدي . فقط حقيقت بودر مسئله يوقدر .

صنعتده ابداع اساسدر . وشبه يوق مبدع دهاده
ملي (Gachet) مكنوزدر . بو اعتبارله ، مثلاً بر
(بتوفن) ايله بر (روسيني) خلق سسي جهتدن
دكل ، آتجق دهالرنده مكنوز اولان كنديلرنه
وملتلرنه خاص چاليله بري آلمان ديكرى ايتالياندر .
فقط منسوب اولدقلى مكنولر آيري اساسلردن
منشأ آلمشدر . اورته دور صنعتك بشيكي اولان
ايتاليان مكنتي (شان غره غوريه) دن ، ومودرن
(آرموني) علميله تأسيس ايتش اولان آلمان مكنتي
ايسه ايلك جرمن ترولر اولان (مينه سينگر) لرك
توركولردن اساس آلمشدر .

بو منشألردركه مكنولره آيري آيري سجهلر
ويرمشدر . تابعلرله برابر ايتاليان ، آلمان وفرانسز
مكتبلرينك ميدانه كتيرديكي بويوك موسيقي آغاجنك
پارلاق دالري اولان انگليز ، سفانديناو وسلاو .
تالي مكنتيلري خلقدن آلدقلى اساسله اوريناليته
تأمين ايتشدر .

ايشته بزده دييورزكه تورك دهاسي دني اورزيناليته سني
عيني صورتهل تايمين ايده جكدر . (چاقووسكي)
و (روبشتاين) غليقناك وبشرك معارضلر ايديلر .
خلفله هيچ عاسلري يوقدي . فقط نه اولدي ؟ تاريخ
اونلري روسدن زياده آلمان مكنتيه يقين قيدايتدي .
حالبوكه بشلر تماماً سلاودرلر ، سبب ملي اورزيناليته
ترنم ايتملردير . بزم بروينشتايندن زياده برغليقايه
احتياج واردر . بز تورك مكنتيك غليقناسي اوله جق
داهيني بگله يورز .

تورك اورزيناليته سي عرقك بالذات كنديسي كي
هر اورزيناليتهدن ده قاهر ودها قوتلدر . تورك
دهاسي اوني بولوب ترنم ايتديكي كون جهانك اكونق
واك اورزينال صنعتي ميدانه كله جكدر .

فيل برمع

قورتاروب كوزلك عالنه كوتوره جك وبزي مسعود
ايده جك داهي نرده ، نرده اودها ؟ نه زمان كله جك ؟
۳ : — (ملي موسيقي ، عصرى ته كننيكه مجهر
وتوركدن باشقه برشي اولمايان صنعتكار روخنك ترنم

او كوزله يازمه بر مشيه

افقده بر حزين روزكار اسيمي ،
صوكره هيچ دينمه ين برياعمور ، برسيس .
اوسويلى يازك مشيه سي مي
نهر بو كوكلي خراب ايدن حس ؟

نه چشمه باشنده كوي قيزلري وار ،
نه قوشلر اوتوبور ، نه قوال سسي ...
قارالاق بر مزاركي اورمانلر ،
قيرلر قالماش اسكي نشيه سي .

متصل ايكله يور اورمانده دوشن
صوك بهار قورباني قورومش دالار .
نه برباغ وار آرتق ، نه ده بركلشن ،
او چويوردوماني كوكده قارالار .

او كوزلر ياماچار بستون ايصسر ،
هر يرده اولومك غملي آهنيكي ...
حياتدن اوصامش برورملي قيز
كي صولدي كيتدي كوشك رنكي .

او خسته بهارمي بويله او كسورن ،
بوسس هانكي دولك يانلق سسي در ؟
وقتيه نشئي بر حيات سورن
يا قراقلر بهارك جنازه سي در .

او چوشان بولوطلريله قاپ قاراء
شميدن باشلامش اومدهش آياز .
طبيعت داليور قارالقلره :

الوداع ، الوداع اي سويلى ياز !

افقده بر حزين روزكار اسيمي ،
صوكره هيچ دينمه ين برياعمور ، برسيس .
اوسويلى يازك مشيه سي مي
نهر بو كوكلي خراب ايدن حس ؟ ..

۲۹ تشرين ثاني ۱۹۲۶ «رودوب»

امين رجب

ايتديكي اسرارلي هيچاندر (جله) تربيه مدرسي
اسماعيل حتى بگكدر . اطرافه ايجه تلاش واتديشه
ويرن بوفكر ، اساس اعتباريله صنعتده حاكم اولان
فكردر . داهينك دهاسيله باش باشه قالماسي ابداده

لباس كيدر مكنده بكيكه دي . تورك دهاسي دني
ايشي عيني صورتهل باشاراجقدر . الورركه داهي
قولانغ اوتربيه ني آتش و اوسسده مكنوز آهنيكي
دويابيلمش اولسون . يرلي روم وارمني صنعتكارلر
بوساحده ايجه اوغراشديلر و ضررسز نتيجه لر ايله
ايتديلر ، (جمال رشيد) اسمنده كي تورك صنعتكاري
دني بزده ايلك دفعه اوله رق خلق سسنه غرب
آهنيكي ترفيق ايتدي ، فقط آيرجه تورك موسيقيسي
ايله مشغول اولمادي و ملي ذوقه ايرمه ديكي ايچون
بوكون (آنادولو توركولري) آتجق طاسلاق
حالتده در . لكن بزكندى حسابزه ، بزده ايلك بوسك
ته كننيك قدرته مالك اولان بو قيمتلي آرقده اشك
آيتسندن نوميد دكلر .

توركك اوزسسني ترنم ايده جك وتورك موسيقي
ته قولك مؤسسي اوله جق داهينك هر شيدن اول
تورك اولماسي ، تورك حرثي طاشماسي وخلق ذوقنه
ايرمه بيلمه سي ايچون ده فطرة خلقجي ، خلق سوه .
بيله جك استعدادده ياراتيلمش اولماسي لزومك ايضاحي
زائد تلق ايدرز . موسيقي داهيسي ، بر مملكتك
جاندن اولادي و علمك جدى انسانى اوله جقدر .
عكسي شراطلده انسانلر بزه ايسته ديكرى ويرمه لرينه
امكان يوقدر .

بحثك بونقطه سنده (موتيف) و (نهم) مسئله سنه
تماس ايتك ضرورتى دوييورز : موسيقيده موتيف ؛
اوزرنده صوتى و آلى بر موسيقي پارچه سنك دور
ايتديكي اساس و آنا فكردر . و (نهم) بر اثر موسيقيده
اساس موتيفي احتوا ايدن بر موضوع ويا مه لودى
پارچه سيدركه اوراده اساس موتيف ديكر لاحق
فكرلرله تعقيب واحاطه اولونور . كورولو بوركه اشكال
موسيقيده موتيف و تهم رنك وزيندن عبارت
بر (فرع) دكل انكشاف ايدن و حاكم اولان بر
اساسدر . صكرا بسته كار ، هيچ بر زمان ، وجود
خلق لحن قليشه لري اوزرنده صاپلانوب قالمايه جقدر .
او ايجاب ايدن اساس تربيه ني آلدقن والهامي اونكله
يوغوردقن صكرا سريست ومستقل صورته اثريني
ابداع ايده جكدر . ماصالار ، افسانلر ، منقهلر ،
دستانلر ، عاشق كرم ، كور اوغلى .. حكايله لري
وبوتون تورك ميتولوژي سي ، تورك تاريخك بيك بر
ظفرله دولو مظفم صيغه لري ، هر دلك واصالته دولو
بوتون بر حيات ، قهرمان بوتون آنادولو ؛ صنعت
آنلك هنوز دگمه ديكي ياك ، گرانهازينه لرومنبلردر .
نرده او داهي كه بزه كوزلكمزي كوسترسين و بزه
بزي طائيسين ! كنديمزي موسيقيده بولاجمزاكون
نه بويوك كوندر ؟ واوئي ادراك ايده جك نسل نه
بختيار نسلدر ؟ ايچنده زيبك نغمه ورقصلرينك موضوع
اولديني (نهم) آدى براويه راييله بزه قهرمان آيدنيك ته ئودال
روحني ترنم ايده جك ، ايچنده محمدك باشي دوماني
كوكسي چنلي ياماچلرده داواريني كودركن قواليله
چالدين برهوانك حاكم اولديني بر (سه نفونى باستورال)
ايله وقوتلي بر تهمره سيونيزمله نظر كاھمزه آنا وطني
جانلانديرا جق و بزه بوتون چيگملى و منكشه لريله
سمايه سر چكن داغلر برك قوقولرني كتيره جك ، بزه
بزي دويوراجق ، بزي سغيل دنيا انديشه سندن